

SĂ NU-ȚI FACI CHIP CIOPLIT...

TEATRUL SEMINAR, BIOS ȘI EROS de Petre Țuțea • TEATRUL ODEON • Data premierei: 20 noiembrie 1992 • Un spectacol de Dragoș Galgoțiu și Vittorio Holtier • Distribuția: Dragoș Pâslaru, Camelia Maxim, Marius Stănescu, Diana Gheorghian, Mirela Dumitru, Constantin Cojocaru, Marian Ghenea, Mona Cioabanu, Ioana Abur și Zoltan Butuc.

Pentru publicul obișnuit (ceea ce nu înseamnă nicidecum publicul prost, ci pur și simplu publicul obișnuit), Petre Țuțea a fost o descoperire târzie. Postrevoluționară. Pentru cei mai mulți a fost și o dragoste târzie dar cu atât mai puternică. Așa după cum ea, această dragoste, a fost cu atât mai idolatră cu cât personalitatea lui Țuțea - propusă, chiar impusă de o tardivă,

restrînsă ca durată dar stăruitoare mediatizare - personalitatea lui Țuțea, așadar, surprindea prin simplitate, prin senzația unei depline accesibilități. Cu alte cuvinte, prin refuzul idolatrizării. Chiar forța sa de seducție, căreia era greu chiar imposibil să i te sustragi, venea parcă din uimirea (și încântarea) de a descoperi că un "filosof" poate vorbi "pe înțelesul tuturor", că îți poate revela măreția creștinismului fără a te îmbrînci în țărîină, fără a te sili să-ți trîntești fruntea de pămînt ci, dimpotrivă, ajutîndu-te s-o înalți. Persoana lui Țuțea a venit către noi atunci cînd personajul Țuțea exista deja, a venit cu legenda, nu pentru a-și construi o legendă. Deși purta nimb (sau tocmai pentru că purta într-adevăr nimb), Țuțea a cutezat să ni se înfățișeze cu fes tricostat. Ni s-a arătat în halat și papuci, așa

cum puțini filosofi pot îndrăzni să ni se arate nouă, laici crescuți la școala lui Caragiale (ori, și mai grav, născuți de personajele lui), avînd deci mereu tentația unei distanțări ironice, degrabă convertibilă în batjocură iconoclastă la adresa celor sfinte - persoane, sentimente, idei, idealuri, credințe, tot.

Dacă am făcut aceste precizări, această lungă introducere, este pentru că de aici pornește, cred, spectacolul Teatrului Odeon, semnat de Dragoș Galgoțiu și Vittorio Holtier, cu **Teatrul seminar, Bios și Eros** de Petre Țuțea. Pornind de aici trebuie judecate meritele lui (nu puține, deloc neînsemnate) și în același timp neîmplinirile (destule și acestea). A propune o imagine scenică a ideilor lui Țuțea, act în sine cutezător dacă nu riscant, se dovedește fertil, extrem de interesant, chiar

dragos pâslaru

foto: a. rosenthal

captivant pentru spectator atîta vreme cît figurarea plastică, sonoră alcătuiește doar **vehiculul** (inteligent, expresiv) al gîndului exprimat, atîta vreme cît are rolul de a închea o ambianță proprie dialogului, de a stabili o punte între operă și receptorul ei. Nu de a ilustra ideii, nu de a materializa abstracțiuni, ceea ce ar fi fost nu numai stupid, dar și imposibil. Din clipa în care, fermecat de propriu-i demers, spectacolul pierde din austeritatea expresiei și își pierde, mai cu seamă, sfiala, modestia în fața Cuvîntului, se alunecă spre un fel de festivism al imaginii, spre o anume auto-admirație idolatră. Sînt exact "burțile" montării (expresie oribilă, dar uzitată în teatru tocmai pentru că exprimă "plastic" și precis un cusur), sînt exact zonele în care interesul spectatorului scade pentru că

imaginea nu mai este un vehicul al ideii ci, dimpotrivă, o piedică în receptarea ei. Cînd rezistă tentației vinovate de a-și face chip cioplit, spectacolul propune momente de admirabilă frumusețe și expresivitate; cînd nu uită că la început a fost Cuvîntul, cînd se "mulțumesc" să-l rostească logic, inteligent, și nu încearcă cu orice chip să "interpreteze", actorii izbutesc adevărate performanțe. Acest merit al modestiei convertite în expresivitate l-am descoperit mai cu seamă la Dragoș Pâslaru, Camelia Maxim, Marius Stănescu, Diana Gheorghian, Mirela Dumitru.

Printre riscurile pe care și le-a asumat spectacolul, pesemne din dorința de a explicita un text considerat arid, a fost și acela de a adăuga reprezentației propriu-zise o "morală". Este un risc, de la început, pentru că explicațiile

post-festum sună întotdeauna artificial pe scenă; riscul a devenit de-a dreptul anihilant pentru întregul spectacol prin neinspirata alegere a "domnului institutor" care ne-a moralizat și ne-a tot moralizat, explicîndu-ne nu cît de valoros e textul lui Țuțea, ci cît de incapabili sîntem noi să pricepem ceva, orice, pe astă lume. Băiețandru (al cărui nume nu era trecut în program) pe cît de blond, pe atît de important, a tot cioplit la propriu-i chip (de Petre Țuțea uitase de mult, spre beneficiul incontestabil al filosofului), vreme îndelungată, pînă ne-a amintit un detaliu pe care în timpul spectacolului îl uitasem cu desăvîrșire: că sîntem crescuți la școala lui Caragiale, iar unii dintre noi sînt carne din carnea personajelor sale.

C. D.

TEATRUL ÎN PAȘI DE DANS

CUTIA CU MOLII, revistă în dialect șvăbesc • **TEATRUL GERMAN DE STAT DIN TIMIȘOARA** • Data premierei: 16 octombrie 1992 • Regia: Darida István András • Scenografia: George Petre • Coregrafia: Maria Petre • Distribuția: Karina Reitsch, Ildiko Jarcsek-Zamfirescu, Claudiu Țăran - Wittrich, Anton Balazs, Wolfgang Ernst, Tatiana Sessler-Pălie, Diane Kalinkof, Enikő Benczo, Isolde Cobeți, Dana Borteanu, Harold Schmelz.

Am vrea să credem că opțiunea pentru un spectacol

de revistă (din care lipsesc balerinele) este de fapt opțiunea pentru varietate, la care se angajează în stagiunea recent începută Teatrul German din Timișoara. Nu putem vorbi despre un spectacol de teatru, pentru simplul motiv că partea "vorbită" devine aproape un pretext pentru antrenantele cîntece pe care se susține reprezentația. Spectacolul posedă și o serie de scenete, fără legătură între ele și de un haz îndoielnic.

Cei doi interpreți care duc "greu" spectacolului sînt (culmea!) cei care cîntă: Dana Borteanu și Harold Schmelz. Ei se sincronizează bine, au voci

plăcute și vădesc dezinvoltură. Uneori sînt chiar încîntători.

Pe scenă, într-un decor inspirat, se află orchestra care îi acompaniază pe cei doi soliști, în lateralele acesteia fiind dispuse două mese încărcate cu diferite "obiecte" mai mult sau mai puțin comestibile.

Actorii fac mai mult figurație (la propriu...), legănîndu-se în ritmul muzicii, ciocnind pahare și împărțind zîmbete. Se bea bere, se chiuie (șvăbește), astfel că atmosfera ne duce cu gîndul la Hanul Ancuței din emisiunile Televiziunii Române. De aici și pînă la teatru, însă...

MIHAI CLAUDIU CRISTEA